

.. ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ, ਕਾਦਰ, ਕਰਤਾਰ, ਕੁੱਦਰਤ ਦਾ:

- ਬਣਾਇਆ, ਸਿਰਜਿਆ, ਘੜਿਆ,
- ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ, ਨੇਮ, ਨਾਮ, ਨਿਯਮ, ਅਸੂਲ, ਸਿਧਾਂਤ, ਕਾਨੂੰਨ,
- ਇੱਕ ਦਮ ਅਟੱਲ ਹੈ।
- ਇਹਨਾਂ ਕੁੱਦਰਤੀ ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨਾਂ, ਨੇਮਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ, ਅਸੂਲਾਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦਾ ਅਦਲਾਅ/ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

****. ਇਹ ਬਣੇ/ਸਿਰਜੇ, ਕੁੱਦਰਤੀ ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ, ਨੇਮ, ਨਿਯਮ, ਅਸੂਲ,

ਸਿਧਾਂਤ:

**** ਆਪਣੇ ਆਪ ਸੁਤੇ-ਸਿੱਧ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੁੱਦਰਤ ਵਿਚ ਬਣੇ ‘ਹਾਲਾਤਾਂ-ਸਥਿੱਤੀਆਂ, ਮਨੁੱਖਾਂ/ਜੀਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ’ ਕਰਕੇ, ਆਪਣਾ ਅਸਰ-ਭਾਵ ਦਿਖਾਉਂਦੇ/ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ-ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਸਰ-ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ, ਅਸੂਲਾਂ, ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨਾਂ, ਨੇਮਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਗਤੀਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

* ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਜਿਆਦਾ ਜੰਗਲੀ ਦਰਖ਼ਤਾਂ ਬਨਸਪੱਤੀ ਦੀ ਕਟਾਈ।

* ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਦਰਖ਼ਤਾਂ-ਬੂਟਿਆਂ ਦਾ ਨਾ ਲਾਉਣਾ।

- * ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਮੁੰਦਰੀ/ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪਰਦੂਸ਼ਤਾ।
- * ਆਸਮਾਨ ਵਿਚ ਉੱਡਦੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼, ਹਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- * ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਚਲਦੀ ਰੇਲਾਂ, ਮੋਟਰਾਂ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇੰਜਣਾਂ ਦੇ ਨਿਕਲਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਰਬਨ ਰੂਪੀ ਧੂੰਏਂ ਦਾ ਹਵਾ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਘੋਲਣਾ।

. ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ।

. ਹਵਾ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ।

. ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ।

. ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ/ਨਿਜ਼ ਦੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਖਾਣੇ ਵਿਚੋਂ ਰਸਾਇਣਿਕ ਖਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

. ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਪੈਸਟੀਸਾਈਡ/ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਤੱਤ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

. ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਕਾਰਾ ਕਰ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਰਸਾਇਣਿਕ ਖਾਦਾਂ ਪਾ ਪਾ ਕੇ ਧਰਤੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਜ਼ੀਰੋ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

. ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ/ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀਆਂ ਰਸਾਇਣਿਕ ਖਾਦਾਂ ਨੇ ਅਣਗਿਣਤ ਮਿੱਤਰ ਕੀੜਿਆਂ, ਪੰਛੀਆਂ, ਜਾਨਵਰਾਂ-ਜਨੌਰਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਈ ਨਸਲਾਂ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਈਆਂ।

. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗਿੱਲੜ (ਵਲਚਰ ਪੰਛੀ) ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

* ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੁੱਦਰਤੀ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕੁੱਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ, ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

. ਜਦ ਕੁੱਦਰਤ ਦੇ ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ, ਨੇਮ, ਨਾਮ, ਨਿਯਮ, ਅਸੂਲ, ਸਿਧਾਂਤ, ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣਾ . . .

. ਕੁੱਦਰਤੀ-ਜਲਵਾ, ਰੰਗ, ਬਦਲਦੇ ਤਾਪਮਾਨਾਂ ਦੀ ਗਤੀ-ਮਾਨਤਾ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ;

. ਇਸਦਾ ਅਸਰ-ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਈ ਵਾਰ ਮਨੁੱਖਾਂ-ਜੀਵਾਂ-ਜੰਤੂਆਂ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਪੰਛੀਆਂ, ਦਰਖਤਾਂ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ,

. ਅਤੇ

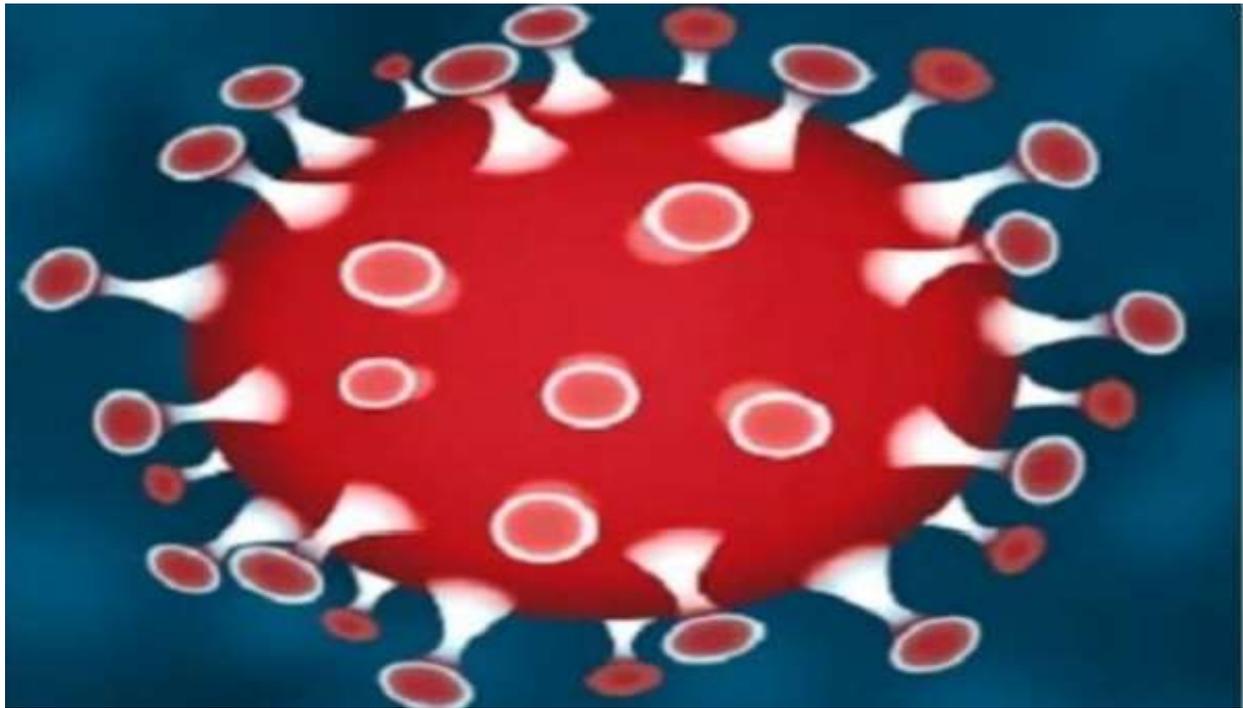
. ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਸ਼ਿਸਟੀ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾਇਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘਾਟਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਤਕਲੀਫਾਂ ਝੱਲਣੀਆਂ ਪੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਉਂਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

. ਅੱਜ ਕੱਲ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ, ਇਸੇ ਕੁੱਦਰਤੀ-ਸਿਸਟਿਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ‘ਮਨੁੱਖਾ ਸਮਾਜ’ . . ‘ਕਰੋਨਾ-ਵਾਇਰਸ’ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਿਹਾ ਹੈ।

. ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ‘ਕਰੋਨਾ-ਵਾਇਰਸ’ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹਨ।

. ਇਹ ਬੀਮਾਰੀ ਛੂਤ/ਲਾਗ ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ।

. ‘ਕਰੋਨਾ-ਵਾਇਰਸ’ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੋਈ ਇੱਕ ਬੀਮਾਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਹੋਰ ਕਈ ਤੰਦਰੁਸਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ‘ਕਰੋਨਾ-ਵਾਇਰਸ’ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੀਮਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

. ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ‘ਬੀਮਾਰੀ/ਕਰੋਨਾ-ਵਾਇਰਸ’ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ, ਵਰਤ-ਵਰਤਾਰੇ ਦੀਆਂ ਕਾਰ-ਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਦਾਸਤਾਨ ਹੈ।

. ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ ਅਜੇਹੇ ਹਾਲਾਤ-ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਸਦਾ ਸਿੱਟਾ/ਰਜਲੱਟ ਆਪਣੇ ਮਨੁੱਖਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

. . ਅੱਜ ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਇੱਕ ਦੇਸ਼, ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖੀ ਜਾਏ, ਲੱਖ ਵਾਰ ਇਲਜ਼ਾਮ-ਬਾਜ਼ੀ ਕਰੀ ਜਾਏ, ਕਿ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਇਸ ‘ਕਰੋਨਾ-ਵਾਇਰਸ’ ਨੂੰ ਬਨਾਉਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ

ਸੱਭ ਸ਼ਾਤਿਰ ਚਾਲਾਕ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਘਨਾਉਣੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਹਨ,
ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੰਕਾਰ, ਈਗੋ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

.. ਗੁਰਬਾਣੀ ਫੁਰਮਾਨ:-

“ ਕੇਤਿਆ ਦੂਖੁ ਭੂਖੁ ਸਦ ਮਾਰ ॥ :-

- . ਕੇਤਿਆ = ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ, ਕਈਆਂ ਨੂੰ, ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ,
- . ਦੂਖੁ = ਦਰਦ, ਮੁਸ਼ੀਬਤ, ਤਕਲੀਫ਼,
- . ਭੂਖੁ = ਭੁੱਖ, ਖੋਹ ਪੈਣੀ,
- . ਸਦ = ਹਮੇਸ਼ਾ, ਨਿੱਤ, ਲਗਾਤਾਰ, ਸਦੈਵ, ਸਦਾ,
- . ਮਾਰ = ਕੁੱਟ-ਕੁਟਾਈ, ਫਿੱਟਕਾਰ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੁੱਖਾਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ।

. ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ-ਬੇਸੁਮਾਰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ, ਦੁੱਖ ਦਰਦ, ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਝੱਲ ਰਹੇ ਹਨ,

ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਜਿਉਂਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

. ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ॥ ਮ1॥5॥

. ਏਹਿ = ਇਹ, ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ, ਭਾਵ- ਉੱਪਰਲੀ ਪੰਕਤੀ ਵਾਲਾ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ, ਦੁੱਖ-ਭੁੱਖ-ਸਦ-ਮਾਰ।

. ਭਿ = ਭੀ, ਵੀ, ਇਹ ਵੀ।

. ਦਾਤਿ = ਬਖਸਿਸ਼, ਦਾਨ-ਪੁੰਨ ਵਜੋਂ ਕੁੱਝ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਪਦਾਰਥ ਵਸਤੂ।

. ਤੇਰੀ = ਤੁਹਾਡੀ, ਆਪਦੀ।

. ਦਾਤਾਰ = ਦਾਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ, ਦਾਨੀ, ਦਰਿਆ-ਦਿਲ, ਦਾਤਾ।

ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਤੀ ਉਦਾਸੀਨ ਸਰਧਾਲੂਆਂ, ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ ਚਾਟੜਿਆਂ, ਬਾਲਕਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪੰਕਤੀ “ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ” ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਕਿ ਇਹ ਪੰਕਤੀ ਕਿਸ ਪ੍ਰਥਾਇ ਉਚਾਰੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਗੇਟਾਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਪੰਕਤੀਆਂ ਲਿਖਵਾਕੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ-ਟਰੱਕਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਿਛੇ ਇਹ ਪੰਕਤੀਆਂ ਲਿਖਵਾਕੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਜੀ ਦਾ ਸੁਕਰਾਨਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿ ਐ!! ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਰਪਾ ਸਦਕਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਗੱਡੀਆਂ ਘਰ-ਬਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

. ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰੀ, ਆਪਣਾ ਮਕਸਦ-ਭਾਵ ਪੂਰਦੀਆਂ, 'ਗੁਰਬਾਣੀ' ਪੰਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਬੜਾ ਆਮ ਜਿਹਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

. ਹਰ ਜਣਾ-ਖਣਾ ਆਪਣੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਅੱਧੀ ਪੰਕਤੀ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਗੁਭ-ਗਲਾਹਟ ਕੱਢ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰੀ 'ਗੁਰਬਾਣੀ' ਪੰਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਸੁੱਚਾ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

. ਠੀਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹਨਾਂ ਪੰਕਤੀਆਂ “ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ” ‘ਨਾਲ ਹੋਇਆ।

**{ { { { { ਇਸ ਇਕੱਲੀ ਅੱਧੀ ਪੰਕਤੀ ਦੇ ਸਬਦਾਅਰਥ ਭਾਵ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ।

. ਪਰ, ... ਜਦ ‘ਜਪੁ’ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਇਸ ਪੰਕਤੀ ਦੇ ਭਾਵ ਅਰਥ ਸਾਡੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

. ਦੋਨਾਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੀਆਂ ਪੜ ਕੇ ਹੀ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ “ਏਹਿ ਭਿ ਦਾਤਿ ਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ” ਪੰਕਤੀ ਦੇ ਅਰਥ ਭਾਵ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਆਏ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ, ਤਕਲੀਫਾਂ, ਮੁਸੀਬਤਾਂ, ਦਰਦ, ਔਕੜਾਂ ਵੀ ਉਸ ਕਰਤੇ ਕਰਤਾਰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਬਣਾਏ ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ, ਨੇਮ, ਨਿਯਮ, ਅਸੂਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀਆਂ ਹੀ ਦਾਤਾਂ ਹਨ।} } } } }

*** ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਮਨੁੱਖਾਂ, ਜੀਅ-ਜੰਤਾਂ, ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀਆਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਉੱਪਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ-ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵੀ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਦੇ ਬਣਾਏ ਵਿੱਧੀ-ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਹੀ ਹਨ।

. ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ 'ਦਾਤਾਂ' ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਬਸਕੀ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ/ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸਬਕ ਹਨ। ਰਾਹ-ਨੁਮਾਈ ਹਨ। ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਚੰਗਾ ਜੀਵਨ ਬਨਣ ਬਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

. ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਐਸੇ ਸਬਦ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦੁੱਖ ਦਰਦ, ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।

. ਜਿਸ ਤਰਾਂ :-

. ਦੁਖ ਭੰਜਨੁ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਜੀ ਦੁਖ ਭੰਜਨੁ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ॥ਆਠ ਪਹਰ ਆਰਾਧੀਐ ਪੂਰਨ ਸਤਿਗੁਰ ਗਿਆਨੁ॥1॥ਰਹਾਉ॥ਮ5॥218॥

. ਜਿਸ ਕਉ ਤੂੰ ਪ੍ਰਭ ਭਇਆ ਸਹਾਈ॥ ਤਿਸੁ ਤਤੀ ਵਾਉ ਨ ਲਗੈ ਕਾਈ॥ਮ5॥131॥

. ਤਤੀ ਵਾਉ ਨ ਲਗਈ ਜਿਨ ਮਨਿ ਵੁਠਾ ਆਇ ਜੀਉ॥ਮ5॥132

. ਤਤੀ ਵਾਉ ਨ ਲਗਈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਰਖੇ ਆਪਿ॥ਮ5॥218॥

. ਤਾਤੀ ਵਾਉ ਨ ਲਗਈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸਰਣਾਈ॥ਮ5॥819॥

. ਅਉਖਧੁ ਤੇਰੇ ਨਾਮੁ ਦਇਆਲ॥ਮ5॥ 675॥

. ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਉਪਰਲੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਦਾ ਕਤਈ ਇਹ ਮਤਲਭ ਨਹੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਰੀਰਿਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਣਗੀਆਂ।

. ਸਰੀਰਿਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਚੋਲੀ-ਦਾਮਨ ਵਾਲਾ ਸਾਬ ਹੈ। ਜਦ ਤੱਕ ਸਰੀਰ ਚਲਾਏਮਾਨ ਹੈ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਵਾਧ-ਘਾਟ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

. ਸਰੀਰਿਕ ਬੀਮਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਸਾਡੇ ਮਨੁੱਖਾ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤੰਦਰੁਸਤ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਖਾਧ-ਖੁਰਾਕ।

. ਅਗਰ ਖਾਧ-ਖੁਰਾਕ ਅਗਰ ਸੰਤੁਲਨ ਹੈ,

. ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ,

. ਅਵਾ-ਤਵਾ ਬਾਹਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰੂ ਤੇਜ਼ ਤਲਿਆਂ ਖਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼,

. ਤਾਂ ਮਨੁੱਖਾ ਸਰੀਰ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਰੀਰਿਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।

. ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਮੌਸਮੀ ਬਦਲਾਅ ਵੀ ਮਨੁੱਖਾ ਸਰੀਰ ਉੱਪਰ ਅਸਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਦੀ ਗਰਮੀ, ਕਦੇ ਸਰਦੀ। ਹਵਾ ਵਿਚ ਨਮੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ਵੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਉੱਪਰ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

. ‘ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਿਆਨ’ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮਝ-ਜਾਣਕਾਰੀ-ਗਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਝਵਾਨ-ਸਮਝਦਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਚੰਗਾ ਵਧੀਆ
‘ਸਚਿਆਰ’ ਸਿੱਖ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

. ਉਹ ਕਿਸ ਤਰਾਂ . . . ?????

- . ਉਹ ਹੈ,
- . ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੱਠ ਪਹਿਰ 'ਗਿਆਨ' ਦੇ ਨਾਲ,
- . 'ਸਮਝਦਾਰੀ' ਦੇ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਬਸ਼ਰ ਕਰਨਾ।
- . ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਿਆਨ, ਮਰਿਆਦਾ, ਸਿਸਟਿੰਮ, ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ/ਪਾਲਨ ਕਰਨਾ।
- . ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੇ ਵਹਿਮ, ਭਰਮ-ਪਾਖੰਡ, ਅਡੰਬਰ, ਕਰਮਕਾਂਡ, ਮੰਨਤਾਂ-ਮਨੌਤਾਂ-ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਪੈਣਾ।
- . ਡੇਰਾਵਾਦ, ਵਿਹਲੜ ਬੁਬਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗਪੌੜ ਕਥਾ- ਕਹਾਣੀਆਂ- ਸਾਖੀਆਂ ਵਿਚ ਜੰਜਾਲ ਵਿਚ ਨਾ ਫੱਸਣਾ।
- . ਆਪਣੇ ਆਪ ਪ੍ਰਤੀ,

- . ਆਪਣੇ ਪਰੀਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ,
- . ਆਪਣੇ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਬਾਕੀ ਜੀਵਾਂ, ਪੇੜਾਂ ਪੌਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ
- . ਆਪਣੇ ਮਨੁੱਖਾ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ,
- . ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਪ੍ਰਤੀ,
- . ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ,
- . ਆਪਣੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ/ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਨਿਭਾਉਣਾ।
- . ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਨਿਆਮਤ ਹੈ, ਤੋਹਫਾ ਹੈ, ਇਸ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰਕੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਨਣਾ ਕਰੋ ਜੀ।

. ਮਿਲੁ ਜਗਦੀਸ ਮਿਲਨ ਕੀ ਬਰੀਆ॥

ਚਿਰੰਕਾਲ ਇਹ ਦੇਹ ਸੰਹਰੀਆ॥ਰਹਾਉ॥ਮ5॥176॥

. ਭਈ ਪਰਾਪਤਿ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹੁਰੀਆ॥

ਗੋਬਿੰਦ ਮਿਲਣ ਕੀ ਇਹ ਤੇਰੀ ਬਰੀਆ॥

ਅਵਰਿ ਕਾਜ ਤੇਰੈ ਕਿਤੈ ਨ ਕਾਮ॥

ਮਿਲੁ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਭਜੁ ਕੇਵਲ ਨਾਮ॥1॥

ਸਰੰਜਾਮਿ ਲਾਗੁ ਭਵਜਲ ਤਰਨ ਕੈ॥

ਜਨਮੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਾਤ ਰੰਗਿ ਮਾਇਆ ਕੈ॥ਰਹਾਉ॥

ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਧਰਮੁ ਨ ਕਮਾਇਆ॥

ਸੇਵਾ ਸਾਧ ਨਾ ਜਾਨਿਆ ਹਰਿ ਰਾਇਆ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਹਮ ਨੀਚ ਕਰੰਮਾ॥

ਸਰਣਿ ਪਰੇ ਕੀ ਰਾਖਹੁ ਸਰਮਾ॥2॥4॥

- . ਪੰਨਵਾਧ।
- . ਇੰਜ ਦਰਸਨ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ,
- . ਸਿੱਡਨੀ ਅਸਟਰੇਲੀਆ,
- . 29 ਮਾਰਚ 2020